

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΣΚΕΛΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ

Ενοποιημένη σύνθεση σημειώσεων διαδικτυακών παραδόσεων και παρουσιάσεων
PowerPoint

Διάγραμμα Ύλης

Εισαγωγικά: Αρχή αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

1. Αμοιβαία αναγνώριση στην Εσωτερική Αγορά

- α. Εμπορεύματα (ΔΕΚ 120/78, *Cassis de Dijon*).
- β. Διπλώματα (ΔΕΚ C-274/05, Επιτροπή κατά Ελλάδος, Οδηγία 2005/36).

2. Αμοιβαία εμπιστοσύνη στον τομέα Ασύλου

- α. Κανονισμός Δουβλίνο II, υπόθεση *N.S.* (C-411/10 και C-493/10) η εξέλιξη με τον Κανονισμό Δουβλίνο III.
- β. Η κρίση του 2015 – Αποφάσεις *Ουγγαρία και Τσεχία κατά Συμβουλίου* (ΔΕΕ C-643/15 και C-647/15), και *Επιτροπή κατά Ουγγαρίας, Πολωνίας και Τσεχίας* (πρόσφατη ΔΕΕ C-715/17, C-718/17 και C-719/17).

3. Αμοιβαία εμπιστοσύνη στο Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης: το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης (Ποινική Δικαιοσύνη)

- α. Απόφαση-Πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης (ΔΕΕ C-399/11, *Melloni*).
- β. Αποφάσεις *Aranyosi* (ΔΕΕ C-404/15 και C-659/15) και *L.M.* (ΔΕΕ C-216/18 PPU).

Εισαγωγή

(Παπαδοπούλου, 14/05, σελ. 23-26, 58-60¹)

- Διαφορά της νομικής φύσης της ενωσιακής έννομης τάξης από τη διεθνή έννομη τάξη. Στην τελευταία ισχύει η αρχή της διακυβερνητικότητας τα κράτη συνεργάζονται μέσα από Συνθήκες ή στο πλαίσιο ενός διεθνούς οργανισμού. Δε μεταβιβάζουν τις εξουσίες τους, αλλά αναθέτουν αρμοδιότητες. Έτσι, τον ελέγχουν πλήρως, και συνήθως τα Κράτη αποφασίζουν με ομοφωνία.
- Οι διακρατικές σχέσεις στο ΔΔΔ διέπονται από ορισμένες αρχές, π.χ. αυτή της καλής πίστης, της pacta sunt servanda αλλά και η αρχή της αμοιβαιότητας (σύνδεση με την έννοια της αυτοδικίας).
- Στο ΔΕΕ² υπάρχει η παραχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων (Αρχή δοτής αρμοδιότητας). Μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις έχουν απεκδυθεί των αρμοδιοτήτων τους, π.χ. τελωνειακή ένωση – στο πλαίσιο των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της Ε.Ε.
- Περαιτέρω, στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία υπάρχει θεσμικό τρίγωνο: Επιτροπή προτείνει νομοθετική πράξη / το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εγκρίνουν κατόπιν της διαδικασίας των τριών (3) σταδίων/ αναγνώσεων (συνήθης νομοθετική διαδικασία). Ακόμη, στη λήψη απόφασης του Συμβουλίου υιοθετείται πλέον, με εξαιρέσεις, η ειδική πλειοψηφία και όχι η ομοφωνία (όπως κάποτε).
- Έτσι, στο ΔΕΕ δεν ισχύουν αρκετές αρχές του ΔΔΔ:
 - ❖ **Υπόθεση Van Gend en Loos (1963) & Costa/ENEL (1964):** η ενωσιακή τάξη είναι ιδιόμορφη και αυτόνομη. Υπάρχουν, λοιπόν πολλές αρχές του ΔΔΔ που δεν μπορούν να ισχύσουν στο ΔΕΕ, χαρακτηριστικά η αρχή της αμοιβαιότητας, π.χ. ένα Κ.Μ. δεν μπορεί να μην τηρήσει έναν ενωσιακό κανόνα με τη δικαιολογία ότι ένα άλλο Κ.Μ. δεν τον τηρεί. Οι διαδικασίες είναι συγκεκριμένες και εμπλέκουν την Επιτροπή. Αν η Επιτροπή αδρανή, το Κ.Μ. μπορεί να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο.
 - ❖ **Υπόθεση Hedley Lomas:** δεν μπορεί ένα Κ.Μ. να «αμυνθεί» έναντι παραβίασης ενωσιακής διάταξης από άλλο Κ.Μ. Κάθε Κ.Μ. οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις του, ανεξάρτητα του τι πράττουν τα άλλα Κ.Μ.
 - ❖ **4παρ3ΣΕΕ:** αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που αντιτάσσει το ΔΕΕ έναντι της αρχής της αμοιβαιότητας που ισχύει στο Δ.Δ.Δ.
- Άλλο αμοιβαιότητα, άλλο αμοιβαία εμπιστοσύνη. Η αμοιβαιότητα έχει ένα στοιχείο επιφυλακτικότητας και ένα στοιχείο αίρεσης (σέβομαι τις υποχρεώσεις μου, υπό τον όρο ότι πράττεις κι εσύ το ίδιο).

¹ Όλες οι αναφερόμενες στο παρόν σελίδες παραπέμπουν για επανάληψη στο βιβλίο **Β. Χριστιανού, Ρ.-Ε. Παπαδοπούλου, Μ. Περάκη «Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Νομική Βιβλιοθήκη, 2^η Έκδοση, 2020.**

² Όπου ΔΕΕ = Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπου Δικαστήριο = Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης / ξεχωριστά τα Γεν.Δικ. ή Δ.Ε.Κ.

Η αμοιβαία εμπιστοσύνη καταλαμβάνει ένα τεκμήριο (σέβομαι τις υποχρεώσεις μου, αλλά τεκμαίρω ότι και εσύ θα σεβαστείς και συμμορφωθείς στις δικές σου).

➤ Αρχή αμοιβαίας εμπιστοσύνης που λειτουργεί με οριζόντιο τρόπο:

❖ **Εσωτερική Αγορά**

- Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων.
- Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων και υπηρεσιών.
 - Αρχή αμοιβαίας αναγνώρισης διπλωμάτων.

❖ **Άσυλο**

- Κανονισμοί «Δουβλίνο».
 - Ποια είναι τα όρια της αρχής εδώ και πώς τελικά έχει τροποποιηθεί τελικά.
 - Νομολογία μετεγκατάστασης των αιτούντων άσυλο.

❖ **Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης στον Χ.Ε.Α.Δ.: η Ποινική Δικαιοσύνη**

Η αμοιβαία εμπιστοσύνη στην Εσωτερική Αγορά

(Παπαδοπούλου, 14/04, σελ. 123-132)

Η Εσωτερική Αγορά

- Η Εσωτερική Αγορά (Ε.Α.) είναι ένας από τους βασικούς στόχους της Ε.Ε., όπως αναφέρει το 3παρ.3ΣΕΕ.
- Στο πλαίσιο της ΣΛΕΕ υπάρχουν σειρά διατάξεων που τη ρυθμίζουν. 26επ.ΣΛΕΕ.
- Η Ε.Α. συνιστά κρίσιμο παράγοντα της οικονομικής ζωής της Ε.Ε.
- Βασική αρχή: απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγένειας μεταξύ των Κ.Μ. / αρχή της ίσης μεταχείρισης.
 - ❖ Να διασφαλίζεται ότι οι συντελεστές της παραγωγής μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα χωρίς να εμποδίζουν από λόγους που αφορούν άμεσα ή έμμεσα την ιθαγένεια (τον τόπο προέλευσης).
 - ❖ Ο στόχος αυτός υλοποιείται μέσω κανόνων δύο τύπων:
 - **Αρνητικής Ενοποίησης/ Εναρμόνισης**: επιβολή απαγορεύσεων στα Κ.Μ. Υποχρεώνει αποχής, παράλειψης.
 - **Θετικής Ενοποίησης/ Εναρμόνισης**: υποχρέωση για θετική πράξη που διευκολύνει την κυκλοφορία εμπορευμάτων/ προσώπων.
 - ❖ Πρόκειται για ρύθμιση συντρέχουσας αρμοδιότητας (αρχή επικουρικότητας: η Ε.Ε. μπορεί να δράσει μόνο εφόσον αποδείξει ότι εάν δρούσε η ίδια θα βοηθούσε πιο αποτελεσματικά στην επίτευξη εκάστου στόχου).
- Πυρήνας της αγοράς υπήρξαν πάντα και πρώτα τα εμπορεύματα.

Η υποχρέωση αναγνώρισης διαφορετικών εθνικών κανόνων

Απόφαση *Cassis de Dijon*³

- **34ΣΛΕΕ**
- Όλες οι υποχρεώσεις αποχής (σαφής, ακριβής άνευ αιρέσεως) συνιστούν διατάξεις με άμεσο αποτέλεσμα (σελ. 45-58)
- Πολύ ευρεία ερμηνεία της ως άνω διάταξης: απαγορεύεται κάθε είδους μέτρο που είναι ικανό να εμποδίσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά το εμπόριο μεταξύ των Κ.Μ.
- Η Γερμανία απαγορεύει την εισαγωγή προϊόντος από τη Γαλλία με την αιτιολογία ότι υπάρχει εθνικός νόμος που προβλέπει πως όλα τα λικέρ που προέρχονται από φρούτα, πρέπει να έχουν περιεκτικότητα από 25% αλκοόλ και πάνω. Το επίμαχο λικέρ είχε μικρότερη περιεκτικότητα.
 - ❖ Ο κανόνας αυτός ίσχυε και στα ημεδαπά και στα αλλοδαπά δικαστήρια, άρα δεν υπήρχε διάκριση.

³ Στο παρόν στις υποθέσεις **ΔΕΝ** γίνεται αναφορά στα πραγματικά περιστατικά.

- Το Γερμανικό Δικαστήριο έστειλε προδικαστικό ερώτημα στο τότε ΔΕΚ. Ισχυρίστηκε ότι είχε το δικαίωμα στην εν λόγω απαγόρευση γιατί:
 - ❖ Δεν υπήρχε ενωσιακή διάταξη (θετικής εναρμόνισης) που να ρύθμιζε το ζήτημα αυτό, ώστε τα Κ.Μ. να το ρυθμίζει ως έχει.
 - ❖ Εν προκειμένω ρυθμίζεται το ζήτημα με μία διάταξη που εφαρμόζεται έναντι όλων, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης.
- Το Δικαστήριο στη **σκέψη 8** είπε πως ελλείψει ρυθμίσεως μπορεί έκαστο το ΚΜ να ρυθμίζει όπως επιθυμεί τα ζητήματα αυτά. Άρα αναγνωρίζει το πρώτο επιχείρημα της Γερμανίας. Ωστόσο, οι εθνικές νομοθεσίες μπορούν να θέτουν εμπόδια στη σημερινή 34ΣΛΕΕ (Γαλλία απαιτούμενη περιεκτικότητα 20% σε αλκοόλ στα λικέρ # Γερμανία: 25%). Το Κ.Μ. πρέπει να δικαιολογήσει ότι επιδιώκει μία επιτακτική ανάγκη και δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας.
- Άρα η Γερμανία όφειλε να δεχτεί το προϊόν ακόμα κι αν δεν πληρούσε τις εθνικές προδιαγραφές. Θα έπρεπε να αρκεστεί στο ότι πληρούσε τις προδιαγραφές του γαλλικού νόμου. Απόρροια της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
- Το ΔΕΚ έθεσε και την εξαίρεση να μην δεχτεί την ως άνω αρχή σε περίπτωση που οι κανόνες δικαίου (κ.δ.) έχουν τεθεί για την εξυπηρέτηση επιτακτικού συμφέροντος και είναι αναλογικοί (άξιο προστασίας, θεμιτό, μη άλλως επιτεύξιμο).
- Στην εν λόγω απόφαση η Γερμανία προέβαλε τους εξής λόγους:
 - ❖ **Προστασία δημόσιας υγείας:** γιατί τα ποτά με μικρή περιεκτικότητα σε αλκοόλ καταναλώνονται πιο εύκολα, άρα μπορούν να δημιουργήσουν εθισμό στον καταναλωτή. Το ΔΕΚ έλεγξε εάν η εθνική γερμανική διάταξη εξυπηρετεί πράγματι το εν λόγω συμφέρον. Απάντησε ότι ήδη στη γερμανική αγορά κυκλοφορούν ήδη ποτά με χαμηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλ. (σκέψη 10, 11)
 - ❖ **Προστασία καταναλωτών:** γιατί είναι πιο εύκολο σε έναν τομέα που δε ρυθμίζεται ενωσιακά να υπάρξουν αθέμιτες πρακτικές από διανομείς οиноπνευματωδών ποτών. Το ΔΕΚ απέρριψε και αυτόν τον ισχυρισμό γιατί αυτό δεν εγγυάται από μόνο του την εγκυρότητα των συναλλαγών (σκέψεις 12,13).
 - ❖ **Το ΔΕΚ απέρριψε τους ως άνω λόγους ως αβάσιμους:** Ο κανόνας είναι να δέχονται τέτοια προϊόντα που έχουν παραχθεί και διατίθενται νόμιμα στη χώρα τους.
- **Η Επιτροπή έβγαλε σχετική Ανακοίνωση** (εργαλείο αυτοδέσμευσης, soft law, σελ. 89) **ερμηνείας του εν λόγω θέματος.**
 - ❖ Δεν μπορεί να ζητήσει το ΚΜ υποδοχής του εμπορεύματος να συμμορφωθεί το προϊόν στους εθνικούς του κανόνες, γιατί αμφισβητεί την εγκυρότητα των εθνικών νόμων (παραγωγής του εμπορεύματος) του κράτους προέλευσης.
- Εάν υπάρχει κανόνας θετικής εναρμόνισης δεν τίθεται καθόλου θέμα.

Αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων (σελ.129-133)

(Κουσκουνά – 28/04)

- Η αρχή της ισότητας αποτυπώνεται στην αγορά στις διατάξεις 119-120ΣΛΕΕ και στο κείμενο 8 της ΣΛΕΕ και εξειδικεύεται ειδικότερα στις αρχές των οικονομικών ελευθεριών. Αντίστοιχα αποδέκτες της αρχής αυτής είναι τα Κ.Μ. και τα ενωσιακά όργανα.
- Κεντρικός ρόλος αρχής ισότητας στην Ε.Α.
- Διπλός νομικός σύνδεσμος με την αγορά ως πρόσωπα υποκείμενα στους κανόνες του ενωσιακού δικαίου με δικαιώματα και υποχρεώσεις:
 - ❖ Ιθαγένεια Κ.Μ.
 - ❖ Συγκεκριμένη ιδιότητα με την οποία δραστηριοποιούνται οικονομικά (Εργαζόμενοι, πάροχοι υπηρεσιών κ.λπ.)
- Σήμερα, όμως, έχουν όλοι γενικό τεκμήριο ευρωπαϊκής ιθαγένειας ήδη κατά τα 20-21ΣΛΕΕ.
- Διασταλτική ερμηνεία ευρωπαϊκής ιθαγένειας από το Δικαστήριο.
- Η υποχρέωση εξάλειψης εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών αποκτά ειδικότερη έκφραση στο δικαίωμα να ασκούν επάγγελμα σε Κ.Μ. άλλο από αυτό που έχουν αποκτήσει τα επαγγελματικά τους προσόντα.
- Ανάγκη αμοιβαίας αναγνώρισης αποδεικτικού στοιχείου των προσόντων που έκαστος φέρει (57ΣΕΟΚ, σημερινό 53ΣΛΕΕ).
- Οδηγίες οριζόντιας προσέγγισης. Συγκεκριμένα 8948/1989 & 9251/1992
- Δραστηριότητα αυτοαπασχολούμενων & μισθωτών
- Ενιαίο Σύστημα: διευκολύνει την πρόσβαση σε ένα επάγγελμα με βάση την αμοιβαία αναγνώριση του διπλώματος που οδηγεί σε αυτό.
- Οι Οδηγίες αυτές τροποποιήθηκαν και αντικαταστάθηκαν από την Οδηγία 2005/36 που συμπλήρωσε το ενιαίο σύστημα και ισχύει σήμερα, κατόπιν παραπάνω τροποποιήσεων.
 - ❖ Κρίσιμα τα άρθρα 1-4 (όχι τα άρθρα 4α-4στ), 5, 10, 16, 21.
- Το Δικαστήριο είχε συμβάλει στην εξομάλυνση των άνω καταστάσεων. Ειδικότερα:
 - ❖ Είχε αναγνωρίσει από τις αρχές του '70 άμεσο αποτέλεσμα στις διατάξεις που απαγόρευαν περιορισμούς στις διατάξεις που επιτρέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων.
 - ❖ Είχε ερμηνεύσει διασταλτικά την έννοια της επαγγελματικής εκπαίδευσης όπως εκφραζόταν στο άρθρο 128ΣΕΟΚ.
 - ❖ **Υπόθεση Gravier**: ενέταξε τους φοιτητές στους δικαιούχους της ελεύθερης κυκλοφορίας εξομοιώνοντάς τους με τους εργαζόμενους που μετακινούνται.

Επιτροπή Κατά Ελλάδας (C-274/05)

- Κρίσιμες οι σκέψεις 1-41 και το διατακτικό
- Τα πτυχία απονέμονται από αρμόδια αρχή άλλου ΚΜ ενώ οι σπουδές διεξάγονταν στην Ελλάδα. Η Ελλάδα αρνήθηκε την αναγνώριση και η Επιτροπή προσέφυγε για παράβαση ενωσιακού κανόνα.
- Συστηματική άρνηση αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων που αποκτώνται βάσει συμφωνίας δικαιοχρήσης μεταξύ πανεπιστημίων άλλων ΚΜ και επιχειρήσεων (κολλέγια) στην Ελλάδα που αναλαμβάνουν τη διοργάνωση πανεπιστημιακών σπουδών.
- Αίτημα: η διαπίστωση παράβασης των άρθρων 1στοιχ.α και 3 της Οδηγίας 89/48, και μάλιστα από το Π.Δ. που την μετέφερε την ελληνική έννομη τάξη. (θα εξεταστεί 1 από τις 6 αιτιάσεις στην ύλη).
- Η Επιτροπή μπορεί να αμφισβητεί ότι στην Ελλάδα η τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από δημόσια ιδρύματα. Υποστήριξε ότι μια άρνηση αναγνώριση των παραπάνω τίτλων συνιστά παράβαση γιατί:
 - ❖ Τόσο η εκπαίδευση που παρέχεται επί τη βάση συμφωνιών δικαιοχρήσης, όσο και τα διπλώματα που χορηγούνται εντάσσονται πλήρως στο εκπαιδευτικό σύστημα του ΚΜ όπου είναι εγκατεστημένο το ίδρυμα που χορηγεί το δίπλωμα. Ανεξάρτητα από τον τόπο που πραγματοποιήθηκαν οι σπουδές. 149-150ΣΕΟΚ / 165-166ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με αυτές και η παιδεία και η επαγγελματική εκπαίδευση πρόκειται για συμπληρωματική αρμοδιότητα της Ε.Ε. (6ΣΛΕΕ). Το 16ελλ.Σ δεν μπορεί να τύχει εφαρμογή γιατί τα εν λόγω διπλώματα δεν εντάσσονται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.
- Η Ελλάδα υποστήριξε ότι το 16ελλ.Σ. ισχύει ως προς τα διπλώματα αυτά, γιατί εκείνο κρίνει εάν το ίδρυμα είναι Α.Ε.Ι. ή όχι, στο έδαφος της χώρας που πραγματοποιούνται οι σπουδές.
- Στο άρθρο 3 της εν λόγω Οδηγίας, παρέχει το ίδιο επάγγελμα σε οποιοδήποτε Κ.Μ. Δεν επιβάλλεται κανένας περιορισμός. Ένα δίπλωμα αναγνωρίζεται γιατί καθιστά δυνατή την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα δικαιώματα. Δεν μας απασχολεί το ουσιαστικό κομμάτι, ώστε να δικαιολογηθεί άρνηση. ΕΚΤΟΣ εάν, κατά το άρθρο 4, υπάρχει σημαντικός λόγος ώστε να επιβληθούν αντισταθμιστικά μέτρα.
- Τα Κ.Μ. μπορούν εάν πράγματι ένα δίπλωμα πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 της εν λόγω Οδηγίας.
- Διαφορά ακαδημαϊκής/επαγγελματικής εκπαίδευσης: Η εν λόγω οδηγία δεν αφορά τους ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών, αλλά μόνο τα επαγγελματικά προσόντα. Η Οδηγία δεν έχει σκοπό να εναρμονίσει τους όρους πρόσβασης στα διάφορα επαγγέλματα όπου έχει εφαρμογή ή τους όρους άσκησης τους. Τα Κ.Μ. είναι αρμόδια για τον καθορισμό των όρων αυτών, εντός των ορίων που επιβάλλει η ενωσιακή τάξη.
- Αναγνωρίστηκε λοιπόν και στην Ελλάδα η δυνατότητα οι σπουδές να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα, αλλά η πιστοποίηση να έρχεται από άλλη χώρα Κ.Μ. Οι σπουδαστές είναι συνήθως Έλληνες πολίτες.

- Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι τίτλοι αυτοί εμπίπτουν στο άρθρο 1 της εν λόγω Οδηγίας.
- **Διαπίστωση Γεν. Εισαγγελέα:** Το επίπεδο του διπλώματος κρίνεται από τους κανόνες του ΚΜ που το χορήγησε, ειδικά αφού η εν λόγω Οδηγία δεν επιβάλλει καμία γεωγραφική διάταξη, παρά μόνο να έχουν πραγματοποιηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρους τους εντός της Ε.Ε.

Η αμοιβαία εμπιστοσύνη στον τομέα του Ασύλου⁴

(Παπαδοπούλου, 05/05, σελ. 165-170)

Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (67-89ΣΛΕΕ)

- Ενιαίος χώρος με ελεύθερη κυκλοφορία αλλά και κανόνες για τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων 3παρ.2ΣΕΕ & 67-76ΣΛΕΕ
- Επιμέρους τομείς:
 - ❖ Έλεγχοι στα σύνορα, άσυλο, μετανάστευση (77-80ΣΛΕΕ)
 - ❖ Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις (81ΣΛΕΕ)
 - ❖ Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις (81-86ΣΛΕΕ)
 - ❖ Αστυνομική συνεργασία (887-89ΣΛΕΕ)
- Συντρέχουσα αρμοδιότητα Ε.Ε. και Κ.Μ. (4παρ.2ΣΛΕΕ)
 - ❖ Αρχή επικουρικότητας
 - ❖ Όταν εκδοθεί ενωσιακή πράξη για συγκεκριμένο ζήτημα > η αρμοδιότητα μετατρέπεται σε αποκλειστική.
 - ❖ Δικαιοδοτικός έλεγχος Δικαστηρίου προς τα Κ.Μ. και τα όργανα της Ε.Ε.

Έλεγχοι στα Σύνορα, Άσυλο, Μετανάστευση (77-80ΣΛΕΕ)

- Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου – Αρχές
 - ❖ Αρχή μη επαναπροώθησης (δεν απελαύνεται πρόσφυγας που κινδυνεύει να διωχθεί) – απόρροια από τη Σύμβαση της Γενεύης
 - ❖ Αποκλεισμός forum/asylum shopping: απαγορεύεται οι αιτούντες άσυλο να επιλέγουν σε ποια χώρα θα κάνουν αίτηση,
 - ❖ Αντιμετώπιση και αποκλεισμός «προσφύγων σε τροχιά»: αυτοί που κάνουν από κράτος σε κράτος αιτήσεις μέχρι να την πετύχουν.
 - Εάν κάποιος λάβει άσυλο σε ένα Κ.Μ., τότε ισχύει έναντι όλων των Κ.Μ., ενώ εάν ένα Κ.Μ. αρνηθεί, τότε δεν μπορεί σε κανένα Κ.Μ. να του χορηγήσει.
 - ❖ Προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων (18ΧΘΔ)
 - ❖ Αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των Κ.Μ.
 - ❖ Αλληλεγγύη – δίκαιη κατανομή ευθυνών μεταξύ Κ.Μ. (**80ΣΛΕΕ**)
 - Αλληλεγγύη: ειδική εκδήλωση αμοιβαίας εμπιστοσύνης (δείχνουμε αλληλεγγύη ο ένας στον άλλον, επειδή εμπιστευόμαστε ο ένας τον άλλον)
- Βασικά Κείμενα (78ΣΛΕΕ):
 - ❖ Σύμβαση Γενεύης (1951)
 - ❖ Πρωτόκολλο Νέας Υόρκης (1967)
 - ❖ Σύμβαση Δουβλίνου (1990) / «Δουβλίνο Ι»
 - 12 Κ.Μ.

⁴ Ενοποιημένη σύνθεση σημειώσεων παράδοσης **ΚΑΙ** κειμένου αντίστοιχης παρουσίασης PowerPoint.

- Κείμενο Διεθνούς Δικαίου
- Προάγγελος Κανονισμών «Δουβλίνο»
- Εντάχθηκε στον (τότε) τρίτο πυλώνα της ΕΕ με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ (1993), ως κεκτημένο.
- Εντάχθηκε στον ΧΑΕΔ με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (1999)
- Ενωσιακά Κείμενα για το Άσυλο:
 - ❖ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Τάμπερε (1999) – Κ.Ε.Σ.Α.
 - ❖ Πολυετές Πρόγραμμα Χάγης (2004)
 - Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης Ασύλου
 - Κοινή διεκπεραίωση αιτημάτων ασύλου, παροχή συνδρομής σε τρίτες χώρες
 - ❖ Πρόγραμμα Στοκχόλμης (2009): ελευθερία & ασφάλεια
 - ❖ Κανονισμός 343/2003 «Δουβλίνο II»
 - Ίδρυση Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο
 - ❖ Κανονισμός 604/2013 «Δουβλίνο III»

Κανονισμός 343/2003 Δουβλίνο II

- Κρίσιμα τα άρθρα 1, 3-5, 10, 15-16
- Θεσπίζει κριτήρια και μηχανισμούς προσδιορισμού του Κ.Μ. που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου
- Ένα μόνο Κ.Μ. είναι υπεύθυνο για την εξέταση (άρ.3παρ.1)
- Το υπεύθυνο Κ.Μ. καθορίζεται βάσει κριτηρίων κατά το χρόνο της πρώτης αίτησης (αρ.4)
- Ιεράρχηση κριτηρίων: πρέπει να εξεταστεί πρώτα ποιο είναι Κ.Μ. είναι υπεύθυνο.
 - ❖ Εξαιρέσεις: ανθρωπιστική ρήτρα (π.χ. επανένωση οικογενειών) & ρήτρα κυριαρχίας (άσκηση κυριαρχίας εάν θέλει) (3παρ.2)
- Αναλυτικά τα 4/7 Κριτήρια [σύστημα αυτοματισμού]:
 - ❖ Ασυνόδευτος ανήλικος: το ΚΜ όπου βρίσκεται ένα μέλος της οικογένειάς του.
 - ❖ Ενήλικος: το Κ.Μ. όπου μέλος της οικογένειάς του έλαβε άδεια παραμονής ως πρόσφυγας ή όπου εκκρεμεί προηγούμενη αίτησή του.
 - ❖ Το Κ.Μ. που χορήγησε στον αιτούντα ισχύοντα τίτλο διαμονής ή έγκυρη θεώρηση.
 - ❖ Παράνομη είσοδος: το Κ.Μ. από όπου ο αιτών διέβη παράνομα τα σύνορα.
 - ❖ Αν το υπεύθυνο Κ.Μ. δεν μπορεί να προσδιοριστεί με κανένα από τα κριτήρια, υπεύθυνο θα είναι εκείνο στο οποίο υπέβαλε την αίτησή του.
- Αμάχητο τεκμήριο: όλα τα Κ.Μ. σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Υπόθεση N.S.

- Κρίσιμες οι σκέψεις 1-2, 34-54, 70-108 και το διατακτικό.
- Σκέψη 76-77: βασικό στοιχείο του συστήματος ασύλου είναι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- Σκέψη 78: από το σύστημα ασύλου ευλόγως συνάγεται πως όλα τα Κ.Μ. σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα. Υπάρχει δηλαδή σχετικό τεκμήριο.
- Σκέψη 79: ο Κανονισμός «Δουβλίνο II» βασίστηκε ακριβώς πάνω σε αυτό το τεκμήριο. Παράθεση στόχων Κανονισμού (ενίσχυση ασφάλειας δικαίου, αποτροπή forum shopping κλπ.). Ο Κανονισμός βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
- Σκέψη 80: **τεκμαίρεται** η σύμφωνη με τα θεμελιώδη δικαιώματα μεταχείριση των αιτούντων άσυλο από τα Κ.Μ.
- Σκέψη 82: η παραμικρή προσβολή κάποιου θεμελιώδους δικαιώματος δεν αναστέλλει τη λογική του Κανονισμού «Δουβλίνο II».
- Σκέψη 83: η αμοιβαία εμπιστοσύνη είναι λόγος ύπαρξης της Ε.Ε.
- Σκέψη 86-87: η συστημική πλημμέλεια ή παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων, τότε υπάρχει πρόβλημα η μεταφορά του αιτούντος στο υπεύθυνο Κ.Μ.
- Σκέψη 88: αναφορά στην **Υπόθεση M.S.S.** του Ε.Δ.Δ.Α. για παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ε.Σ.Δ.Α. Το Βέλγιο διαπίστωσε ότι υπεύθυνο κράτος είναι η Ελλάδα. Το Ε.Δ.Δ.Α. εκεί καταδίκασε το Βέλγιο (επειδή έστειλε τον αιτούντα στην Ελλάδα) και την Ελλάδα (για παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων).
- Σκέψη 90: αποδείχθηκε επαρκώς ότι υπάρχει στην Ελλάδα σχετικός κίνδυνος, ήδη από το Ε.Δ.Δ.Α. στην ως άνω απόφαση.
 - ❖ Άρα μπορεί να αποδειχθεί ότι ένα κράτος κάνει συστηματικά πλημμέλειες. Ωστόσο, πολλά Κ.Μ. ισχυρίστηκαν ότι δεν γνωρίζουν κατά πόσο υπάρχουν σχετικές παραβιάσεις ή όχι, και την έκτασή τους.
 - ❖ Το Δικαστήριο ισχυρίστηκε ότι έκαστο το Κ.Μ. οφείλει να κάνει σχετική διερεύνηση.
- Σκέψη 93: Αρχή της αλληλεγγύης.
- Σκέψη 94: Εναπόκειται στα Κ.Μ. να μη μεταφέρουν τον αιτούντα άσυλο οσάκις είναι αδύνατο να αγνοούν ότι *συστηματικές πλημμέλειες (προσεκτική διατύπωση του Δικαστηρίου)* είναι σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι που να πείθουν για πιθανή απάνθρωπη αι συστηματική μεταχείριση (απλά: όταν όλα γύρω σου «φωνάζουν» ότι στο εν λόγω υπεύθυνο κράτος, εσύ δεν μπορείς να εθελουφλείς, άλλως παραβιάζεις και εσύ το 4XΘΔ).
- Σκέψη 96: θα πρέπει το κάθε Κ.Μ. να εξαντλήσει όλα τα κριτήρια του Κανονισμού «Δουβλίνο II».
- Σκέψη 98: σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να μεριμνήσει να μην επιδεινώσει τη θέση του αιτούντα άσυλο.
- Σκέψη 99-101: το τεκμήριο εν τέλει ότι κάθε Κ.Μ. σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα **ΔΕΝ** είναι τεκμήριο **ΑΜΑΧΗΤΟ**. Διαφορετικά ο ίδιος ο Κανονισμός θα παραβίαζε τα θεμελιώδη δικαιώματα [ΟΡΙΑ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ].

- Η απόφαση αυτή ΔΕΝ θέτει σε αμφιβολία την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
- Επέφερε η Υπόθεση αυτή τροποποίηση του Κανονισμού «Δουβλίνο II».

Κανονισμός 604/2013 «Δουβλίνο III»

- Κρίσιμα τα άρθρα 1, 3, 7, 14, 17-18.
- Μετέφερε αυτούσια τα ιεραρχικά κριτήρια για τον προσδιορισμό του «υπεύθυνου Κ.Μ.»
- **Μαχητό** πια τεκμήριο περί σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων από το υπεύθυνο Κ.Μ. (3παρ.2)
 - ❖ Αν στο υπεύθυνο Κ.Μ. υπάρχουν συστημικές ελλείψεις (προσεκτική διατύπωση) και κίνδυνος εξευτελιστικής μεταχείρισης, το ΚΜ όπου υποβλήθηκε η αίτηση, εξετάζει τα υπόλοιπα ιεραρχικά κριτήρια για να οριστεί άλλο υπεύθυνο Κ.Μ.
 - ❖ Αν αυτό δεν είναι εφικτό, ως «υπεύθυνο Κ.Μ.» νοείται το προσδιορίζον Κ.Μ. και αυτό εξετάζει την αίτηση ασύλου.
- Η ρήτρα κυριαρχίας παραμένει (άρθρο 17)
- Διευρύνει το πλαίσιο προστασίας του αιτούντος άσυλο
 - ❖ Δικαίωμα ενημέρωσης διαδικασίας (άρθρο 4)
 - ❖ Προσωπική συνέντευξη (άρθρο 5)
 - ❖ Εγγυήσεις για ασυνόδευτους ανηλίκους (άρθρο 6)
 - ❖ Ένδικα μέσα κατά απόφασης μεταφοράς στο υπεύθυνο Κ.Μ. (με ανασταλτικό αποτέλεσμα (άρθρο 27)
- Αναγνωρίζει δικαίωμα επανένωσης με μέλη της οικογένειας που διαμένουν νομίμως σε άλλο Κ.Μ. (άρθρο 16)
- Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης, προετοιμασίας και διαχείρισης κρίσεων (άρθρο 33)
 - ❖ Σε περίπτωση τεκμηριωμένου κινδύνου πίεσης ή προβλημάτων του συστήματος ασύλου, το Κ.Μ. εκπονεί σχέδιο δράσης μετά από σύσταση της Επιτροπής + υποβάλει τακτικές εκθέσεις για την εφαρμογή του.
 - ❖ Αν το προληπτικό σχέδιο δεν επαρκεί, το Κ.Μ. εκπονεί σχέδιο διαχείρισης κρίσεων μετά από αίτημα της Επιτροπής + υποβάλει εκθέσεις ανά 3μηνο.
 - ❖ Ευρωπαϊκή Υπηρεσίας Υποστήριξης Ασύλου (Καν.439/2010).
 - ❖ Στόχος να ωφεληθεί η Ιταλία και η Ελλάδα.
- **2015: «αναστολή» «Δουβλίνου III» εκ μέρους των Κ.Μ.**
 - ❖ 08/2015: η Γερμανία ενεργοποιεί τη «ρήτρα κυριαρχίας» εξετάζοντας η ίδια τις αιτήσεις ασύλου, χωρίς να είναι υπεύθυνο Κ.Μ.
 - ❖ 10/2015: εγκαταλείπει τη ρήτρα κυριαρχίας, εκτός για τους αιτούντες για τους οποίους υπεύθυνο Κ.Μ. ήταν η Ελλάδα.
 - ❖ 10/2015: η Ουγγαρία ανακοινώνει ότι δεν θα δεχτεί αιτούντες άσυλο ως «υπεύθυνο Κ.Μ.» (ανέστειλε τελικά την απόφαση αυτή).

Αρχή Αλληλεγγύης και η Προσφυγική Κρίση του 2015⁵

(Περάκης, 12/05)

- Πηγή ο πόλεμος στη Συρία.
- Ελλάδα και Ιταλία δεν μπορούσαν να ελέγξουν τις προσφυγικές ροές, ώστε να φτάνουν στην καρδιά της Ευρώπης ανεξέλεγκτα.
- Πολλά Κ.Μ. έκλεισαν προσωρινά τα σύνορά τους στο Χώρο Σένγκεν, κάτι που κανονικά δεν επιτρέπεται, αλλά προβλέπεται εξαιρετικά σε τέτοιες καταστάσεις.
- Η Ε.Ε. κινήθηκε σε δύο άξονες. Έναν εσωτερικό κι έναν εξωτερικό.
- Στον Εσωτερικό κινήθηκε στην έκδοση δύο Αποφάσεων με βάση 78παρ.3ΣΛΕΕ και προέβλεπαν ένα σύστημα υποχρεωτικής μετεγκατάστασης των αιτούντων άσυλο.
- Οι ως άνω προέβλεπαν την υποχρεωτική μεταφορά 160.000 προσφύγων από Ελλάδα και Ιταλία σε άλλα Κ.Μ.
- Η μετεγκατάσταση δεν έρχεται μετά την επεξεργασία του ασύλου, αλλά πριν.
- Οι Αποφάσεις δεν έγιναν από όλα τα Κ.Μ. δεκτές, ώστε να μη σημειωθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

ΔΕΕ C-643/15 & C-647/15, Ουγγαρία και Σλοβακία κατά Συμβουλίου

- Κρίσιμες οι σκέψεις 1-37, 47-84, 104-150, 206-310.
- Προσφυγή Σλοβακίας και Ουγγαρίας με το άρθρο 263ΣΛΕΕ στο Γενικό Δικαστήριο για την ακύρωση της Απόφασης 2015/1601, δια της οποίας κυρώθηκε το Σύστημα Υποχρεωτικής Μετεγκατάστασης στα Κ.Μ.
- Λόγοι:
 - ❖ **78παρ.3ΣΛΕΕ ως εσφαλμένη νομική βάση**
 - Κατά τις προσφεύγουσες η Απόφαση ήταν μία νομοθετική πράξη που εκδόθηκε με μη νομοθετική διαδικασία.
 - Θεωρούσαν ότι υπήρχε απόκλιση από τον Κανονισμό 603/2013 «Δουβλίνο III». Δηλαδή μόνο μία νομοθετική πράξη μπορεί να τροποποιήσει μία άλλη νομοθετική πράξη. Έπρεπε να είχε ακολουθήσει τη διαδικασία της 78παρ.2ΣΛΕΕ.
 - Το Γεν. Δικαστήριο ερμήνευσε το 289ΣΛΕΕ, κατέληξε ότι μόνο οι πράξεις που ρητώς στις Συνθήκες εκδίδονται με συνήθη ή ειδική διαδικασία είναι νομοθετικές.
 - Ωστόσο το Γεν. Δικαστήριο κατέληξε ότι από τη γραμματική και συστηματική ερμηνεία της διάταξης, τα «προσωρινά μέτρα» μπορούν να εισαχθούν κατά παρέκκλιση από νομοθετικής πράξης.
 - Τα «προσωρινά μέτρα» του 78παρ.3ΣΛΕΕ δεν εκδίδονται υποστηρικτικά του 78παρ.2ΣΛΕΕ.

⁵ Ενοποιημένη σύνθεση σημειώσεων παράδοσης **ΚΑΙ** κειμένου αντίστοιχης παρουσίασης PowerPoint.

- Οι πράξεις του 78παρ.2&3 έχει διαφορετικούς σκοπούς και στόχους.
 - Μία περιοριστική ερμηνεία του 78παρ.3ΣΛΕΕ θα υπονόμει την αποτελεσματικότητά του. Έτσι, το Γεν.Δικ. έκρινε ότι θα πρέπει να ερμηνευτούν διασταλτικά.
 - Δεν τίθεται θέμα υπονόμησης εδώ της 78παρ.2ΣΛΕΕ, γιατί τα «προσωρινά μέτρα» είναι περιορισμένα σε χρόνο (έως 2 χρόνια) και έκταση (120.000 αιτούντες).
 - Το Γεν. Δικαστήριο θεώρησε πως και Κ.Μ. με άρτια οργανωμένο σύστημα, με τόσο μεγάλη εισροή, θα αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα.
 - Ορθώς κρίθηκε πως υπάρχει επείγουσα κατάσταση.
- ❖ **Δυσανάλογα** μέτρα σε σχέση με τους σκοπούς της Απόφασης/ **Μη τήρηση αρχής αναλογικότητας: πράξη κατάλληλη, αναγκαία και ανάλογη stricto sensu** (5ΣΕΕ, σελ. 68-71).
- Η Υποχρεωτική Μετεγκατάσταση δεν είναι κατάλληλη για να επιλύσει διαχρονικές αδυναμίες στα Συστήματα υποδοχής και επεξεργασίας αιτήσεων ασύλου σε Ελλάδα και Ιταλία.
 - Ο μικρός αριθμός εκείνων που μετεγκαταστάθηκαν αποδεικνύει ότι το μέτρο δεν ήταν κατάλληλο εξ αρχής.
 - Οι σκοποί θα μπορούσαν να επιτυγχάνονταν καλύτερα με λήψη άλλων μέτρων, που δε θα έθιγαν τόσο πολύ την κρατική κυριαρχία των Κ.Μ.
 - Παρέμβαση Πολωνίας υπέρ Ουγγαρίας
 - Οι επιπτώσεις το Συστήματος μετεγκατάστασης είναι επαχθέστερες για ορισμένα Κ.Μ. σε σχέση με άλλα, ειδικά σε αυτά που έχουν «ομογενοποιημένους πληθυσμών».
-
- Περί καταλληλότητας: Το Γεν. Δικαστήριο απεφάνθη ότι τέτοια εισροή θα γονάτιζε οποιοδήποτε σύστημα ασύλου & ότι η Ε.Ε. προέβη σε ευρύ φάσμα μέτρων, ένα εκ των οποίων ήταν το σύστημα αυτό.
 - Ο δικαστικός έλεγχος εκ των υστέρων της αποτελεσματικότητάς ενός μέτρου είναι απαράδεκτος, αλλά σημασία έχει η εκτίμηση των δεδομένων όταν η απόφαση ελήφθη, οπότε φυσικά ήταν αδύνατο να προβλεφθεί ότι δεν θα πετύχαινε εντελώς, πολλώ δε μάλλον όταν κάποια Κ.Μ. (μεταξύ των οποίων και η Σλοβακία) δε θα συμμορφώνονταν.
 - Περί αναγκαιότητας: το Γεν. Δικαστήριο έκρινε ότι τα μέχρι τότε ληφθέντα μέτρα, κατά τα φαινόμενα δεν επαρκούσαν.
 - Περαιτέρω, η Σλοβακία δεν παρουσίασε εναλλακτικά μέτρα λιγότερο επώδυνα.

- Περί αναλογικότητας stricto sensu: τα βάρη που αφαιρούνται από Ελλάδα και Ιταλία έπρεπε να κατανεμηθούν άνευ εξαίρεσης στα υπόλοιπα Κ.Μ. με βάση την αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιη (όχι ίσης) κατανομής των ευθυνών (όχι βαρών) κατά το 80ΣΛΕΕ.
- Η εν λόγω Απόφαση έλαβε υπόψη και τις οικονομικές δυνατότητες των Κ.Μ και την πίεση στα Συστήματα Ασύλου τους.
- Ακόμη, δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε τέτοιες συνθήκες ιδιαίτερες γλωσσικές/ πολιτισμικές ιδιαιτερότητες διότι παραβιάζεται η αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών αλλά κα θα αποτελούσε απαγορευμένη διάκριση κατά το 21ΧΘΔ.
- Συμπερασματικά: Η ενωσιακή εκτελεστική εξουσία πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αντιδρά γρήγορα και αποτελεσματικά σε επείγουσες περιπτώσεις και τη διακριτική ευχέρεια ως προς τα μέσα. Αυτή περιλαμβάνει και την -πρόσκαιρη μόνο- παρέκκλιση από τη νομοθεσία.
- Η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να ασκείται μόνο σε επείγουσες περιπτώσεις και σε περιορισμένη διάρκεια και έκταση, ώστε να μην τρέπεται σε κατάχρηση και υπονόμευση του νομοθέτη.
- Στο πλαίσιο του 78παρ.3ΣΛΕΕ το Συμβούλιο έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς τη διάρκεια των «προσωρινών μέτρων» .
- Το Σύστημα Υποχρεωτικής Μετεγκατάστασης βασίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών. Οι αρχές αυτές υπερτερούν των εθνικών ιδιαιτεροτήτων ή συμφερόντων και επιβάλλουν υποχρεώσεις σε όλα τα Κ.Μ. που δεν βρίσκονται στην «πρώτη γραμμή πίεσης».

ΔΕΕ C-715/17, C-718/17 και C-719/17, Επιτροπή κατά Πολωνίας, Ουγγαρίας και Τσεχίας

- Κρίσιμες οι σκέψεις 1-3, 24-31, 36-41, 42-82, 124-151, 158-τέλος.
- Μη συμμόρφωση στις ως άνω (2015) Αποφάσεις.
- Η εκδίκαση έλαβε χώρα μετά τη λήξη της ισχύος των ως άνω δύο αποφάσεων.

Επί του παραδεκτού

- Τα τρία κατηγορούμενα Κ.Μ. υποστήριξαν ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη διότι ακόμα κι αν διαπιστωθεί η παράβαση, θα ήταν αδύνατη

η άρση αυτής, διότι αυτές οι Αποφάσεις έχουν πάψει να ισχύουν. Άρα δεν υπάρχει και έννομο συμφέρον.

- Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι πρέπει να εξεταστεί ο σκοπός της διαδικασίας του άρθρου 258ΣΛΕΕ, δηλαδή η διαπίστωση της παραβίασης ενός ενωσιακού κανόνα από το ένα Κ.Μ.
- Ακόμη, θα πρέπει δηλαδή η ύπαρξη της παραβίασης να διαπιστώνεται και να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του Κ.Μ. όπως είχε διαμορφωθεί κατά τη λήξη της ταχθείσας από την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας. Τότε, οι Αποφάσεις εξακολουθούσαν να είναι σε ισχύ.
- Διαφορετικά, κάθε Κ.Μ. θα μπορούσε να αποφύγει τη διαδικασία λόγω παραβάσεως χρονοτριβώντας.
- Άλλωστε, η διαπίστωση των επίμαχων παραβάσεων εξακολουθεί να έχει ουσιαστικό ενδιαφέρον, μεταξύ άλλων προκειμένου να θεμελιωθεί η ενδεχόμενη ευθύνη προς αποζημίωση ενός Κ.Μ., λόγω παράβασης του ενωσιακού δικαίου, έναντι άλλων Κ.Μ. ή ιδιωτών.
- Τα τρία κατηγορούμενα Κ.Μ. υποστήριξαν ότι η προσφυγή είναι επίσης απαράδεκτη επειδή στρέφεται μόνο κατά αυτών, ενώ όλα τα Κ.Μ. δεν τήρησαν πλήρως τις υποχρεώσεις τους, παραβιάζοντας την αρχή της ίσης μεταχείρισης καθώς και υπερβαίνοντας την εξουσία εκτίμησης κατά το άρθρο 258ΣΛΕΕ.
- Το Δικαστήριο έκρινε επί του παραδεκτού ότι η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια να κρίνει πόσο σκόπιμο είναι να στραφεί κατά Κ.Μ. και πότε θα το πράξει. Εν προκειμένω στηρίζεται σε αντικειμενικό κριτήριο, σχετικό με την εξακολούθηση και τη σοβαρότητα των παραβάσεων.
- Τέλος, στην ενωσιακή έννομη τάξη δεν ισχύει η αρχή της αμοιβαιότητας.

Επί της ουσίας

- ❖ Η παράβαση από τα τρία ΚΜ απεδείχθη από την Επιτροπή με Εκθέσεις.
- ❖ Περαιτέρω, η Τσεχία εξέδωσε το Ψήφισα 439 με το οποίο αποφάσισε να αναστείλει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων από τις Αποφάσεις.
- ❖ Τέλος, κανένα από τα τρία Κ.Μ. δεν αμφισβήτησαν την παράβαση.
- Τα τρία κατηγορούμενα Κ.Μ. υποστήριξαν ότι είχαν δικαίωμα ενόψει του άρθρου 72ΣΛΕΕ & 4παρ.2ΣΕΕ (θεσμική αυτονομία Κ.Μ. σελ. 273) το οποίο τους επιφυλάσσει αποκλειστική αρμοδιότητα για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας, ώστε να μην τηρούν υποχρεώσεις από υποδεέστερο σε ιεραρχία παράγωγο ενωσιακό δίκαιο (εδώ Αποφάσεις).
- Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η Ε.Ε. βασίζεται στο κράτος δικαίου, πράξεις των θεσμικών της οργάνων απολαμβάνουν τεκμήριο νομιμότητας: μέχρι να υπάρξει απόφαση ου να ακυρώνει τυχόν πράξη, αυτή λογίζεται ως νόμιμη.

- Ο υποχρεωτικός χαρακτήρας των Αποφάσεων δεν αλλάζουν από την άσκηση προσφυγής του 263ΣΛΕΕ και μόνο.
- Ακόμη, δεν ζήτησε κανένα Κ.Μ. αναστολή εκτέλεσης.
- Η αναγνώριση ύπαρξης επιφύλαξης εκτός συγκεκριμένων προϋποθέσεων που θέτουν οι διατάξεις της Συνθήκης, θα μπορούσε να θίξει τον δεσμευτικό χαρακτήρα και την ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.
- Άρα, τα Κ.Μ. επικαλούνται τη θεσμική αυτονομία μόνο όταν υπάρξει ρητή πρόβλεψη στις Συνθήκες ή εάν αποδείξουν ότι τα μέτρα τους είναι αναγκαία και αναλογικά.
- Το 4παρ.2ΣΕΕ δεν απονέμει αόριστα αποκλειστική αρμοδιότητα στα Κ.Μ. να λαμβάνουν μέτρα που παραβιάζουν το ενωσιακό δίκαιο, αλλά απονέμει υποχρέωση στην Ε.Ε. να σέβεται και να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντά τους στο τομέα αυτό.
- Η Τσεχία υποστήριξε ότι η απόφασή της να μην εφαρμόσει τις Αποφάσεις δικαιολογούνταν από το γεγονός ότι:
 - ❖ Ο Υποχρεωτικός Μηχανισμός Μετεγκατάστασης ήταν σε μεγάλο βαθμό δυσλειτουργικός και αναποτελεσματικός.
 - ❖ Υπήρχε συστηματική έλλειψη συνεργασίας από τις ελληνικές και τις ιταλικές αρχές.
 - ❖ Προσέφερε άλλες μορφές αρωγής στην Ιταλία και την Ελλάδα (χρηματοδότηση, τεχνική βοήθεια κ.λπ.)
- Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι δεν μπορεί ένα Κ.Μ. να στηριχθεί στη δική του μονομερή εκτίμηση εκ των υστέρων για έναν Μηχανισμό που ιδρύεται νόμιμα, ώστε να απαλλαγεί από τις υποχρεώσεις του.
- Τα βάρη που απορρέουν από τα προβλεπόμενα στις αποφάσεις προσωρινά μέτρα, πρέπει καταρχήν να κατανέμονται μεταξύ όλων των άλλων Κ.Μ. κατά τις αρχές που αναφέρθηκαν ως άνω (80ΣΛΕΕ).
- Οι πρακτικής φύσης δυσχέρειες των ιταλικών και ελληνικών αρχών δεν αποδεικνύονται ότι ήταν εγγενείς, αλλά προέκυψαν στην πράξη.
- Τέλος, κατά τη διάρκεια ισχύος τους, οι Αποφάσεις ήταν υποχρεωτικές για την Τσεχία, ανεξάρτητα από την παροχή άλλων μορφών συνδρομής προς την Ελλάδα και την Ιταλία.

Συμπέρασμα

- Μπορεί να υπάρξει παρέκκλιση των ρυθμίσεων του παράγωγου ενωσιακού δικαίου (εδώ: «Δουβλίνο III») όταν συντρέχουν επείγουσες καταστάσεις και υπό συγκεκριμένους όρους.
- Κύριο κριτήριο ερμηνείας αυτής της διάταξης αποτέλεσε η αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής των ευθυνών, όπως τίθεται στο άρθρο 80ΣΛΕΕ.

Αμοιβαία εμπιστοσύνη στον Χ.Ε.Α.Δ.: Ποινική Δικαιοσύνη

(Παπαδοπούλου, 19/05)

Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (σελ.161-165)

- **1992 Συνθήκη του Μάαστριχτ:** δημιουργία Ε.Ε. ως ένας κεντρικός οργανισμός με τρεις βασικούς πυλώνες, που κάθε ένας λειτουργούσε με διαφορετικά θεσμικά χαρακτηριστικά.
 - ❖ Ευρωπαϊκή Κοινότητα: οι πολίτες της ΕΚ, π.χ. Εσωτερική Αγορά, Αγροτική Πολιτική, περιβάλλον κ.λπ. (πλέον όλα βρίσκονται στη ΣΛΕΕ).
 - ❖ ΚΕΠ/ΠΑ: λειτουργούσε σύμφωνα με κανόνες του διεθνούς δικαίου.
 - ❖ Συνεργασία στη Δικαιοσύνη και τις Εσωτερικές Υποθέσεις: ο ποινικός τομέας, η μετανάστευση, το άσυλο κ.λπ. Λειτουργούσε κατά το διακυβερνητικό πρότυπο – το Συμβούλιο είχε τον κυρίαρχο ρόλο.
- **1997 Συνθήκη Άμστερνταμ:** διατήρηση πυλώνων, αλλά αναδιανομή αρμοδιοτήτων. Ο τρίτος πυλώνας άλλαξε, καθώς το άσυλο και η μετανάστευση μεταφέρθηκαν στον πρώτο πυλώνα. Έτσι, ο τρίτος πυλώνας μετονομάστηκε σε **Αστυνομική και Δικαστική Συνεργασία στις Ποινικές Υποθέσεις**. Βελτιώνεται από θεσμικής απόψεως (π.χ. δικαίωμα πρωτοβουλίας Επιτροπής, υποχρεωτική διατύπωση γνώμης Κοινοβουλίου – χωρίς πλήρη εξίσωση). Τα κύρια νομοθετικά, νομικά δεσμευτικά, εργαλεία ήταν η Απόφαση-Πλαίσιο και η Απόφαση.
 - ❖ Εκδίδονταν πάντα με ομοφωνία, ώστε να σημειώνονται προβλήματα στην τελική λήψη αποφάσεων.
 - ❖ Δεν μπορούσε να ασκηθεί προσφυγή κατά Κ.Μ. που δεν είχε μεταφέρει στο εσωτερικό της μία Απόφαση-Πλαίσιο.
 - ❖ Δεν μπορούσε το Δ.Ε.Κ. να ελέγξει ένα Κ.Μ., εάν το τελευταίο δεν είχε αποδεχθεί τη δικαιοδοσία του (όπως ισχύει στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του διεθνούς δικαίου). Έτσι, ο δικαιοδοτικός έλεγχος ήταν ακρωτηριασμένος.
- **2009 Συνθήκη Λισαβόνας:** ο Χ.Ε.Α.Δ. συνιστά μία από τις πολιτικές της Ε.Ε. μετά την κατάργηση των πυλώνων. Πρόκειται για πεδίο συντρεχουσών αρμοδιοτήτων της Ε.Ε. όπου συντρέχουν όλοι οι κανόνες που ορίζονται στη ΣΛΕΕ. Κατάργηση Αποφάσεων-Πλαίσιο (αντικατάσταση από Οδηγίες). Υπήρξε πρόβλεψη στο Πρωτόκολλο 36 για τις προηγούμενες πράξεις που είχαν εκδοθεί, ώστε να ισχύουν μέχρι να αντικατασταθούν ή τροποποιηθούν ή καταργηθούν ειδικά.
 - ❖ **83παρ.3 (ανασταλτικό veto):** εάν σε κάποιο σημείο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, ένα Κ.Μ. θεωρήσει ότι θίγεται θεμελιώδης πτυχή της ποινικής δικαιοσύνης του, μπορεί να ζητήσει να επιληφθεί το Συμβούλιο, με προσωρινή αναστολή της διαδικασίας.

Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης

(Περάκης, 19/05, σελ. 183-177)

Απόφαση-Πλαίσιο 2002/584 (εφεξής Απ.-Πλ.)

- Κρίσιμο το Προοίμιο και τα άρθρα 1-5.
- Το Ε.Ε.Σ. είναι μία απλουστευμένη διασυνοριακή δικαστική διαδικασία παράδοσης ενός συλληφθέντος με σκοπό την άσκηση δίωξης ή την εκτέλεση ποινής του σε ένα Κ.Μ.
- Έχει ισχύ σε όλη την επικράτεια της Ε.Ε.: δημιουργία υποχρέωσης σε όλα τα Κ.Μ. να συλλάβουν το άτομο και να παραδώσουν στη χώρα που το εξέδωσε.
- Σκοπός είναι να δικαστεί ή/και να εκτίσει την ποινή που εξέδωσε μία δικαστική/ εισαγγελική αρχή ενός Κ.Μ.
- Ένδο-δικαστική επικοινωνία των δικαστικών αρχών των Κ.Μ.
- Η Απόφαση-Πλαίσιο θέτει κάποια βασικά επίπεδα προστασία, αλλά όσον αφορά τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων του, παραπέμπει στην έννομη τάξη του Κ.Μ. το οποίο καλείται να εκδώσει το πρόσωπο αυτό. Άρα σημασία εδώ έχουν και οι εθνικοί κανόνες.
 - ❖ Εφαρμογή της δικονομικής αυτονομίας των Κ.Μ. (σελ. 274-277).
- ΔΙΑΦΟΡΕΣ από την παραδοσιακή διαδικασία έκδοσης ως ισχύει στο διεθνές δίκαιο.
 - ❖ Θέτει πολύ αυστηρά χρονικά όρια, από τη στιγμή που συλλαμβάνεται το φυσικό πρόσωπο, πρέπει εντός 60 ημερών να εκδοθεί. Εάν το ίδιο το πρόσωπο συμφωνεί η προθεσμία είναι 10 ημέρες.
 - ❖ Ελέγχεται το διττό αξιόποινο: για 32 κατηγορίες αδικημάτων (τουλάχιστον 3 έτη φυλάκιση), **ΔΕΝ** ελέγχεται εάν η πράξη που έχει τελέσει το πρόσωπο χαρακτηρίζεται ποινικό αδίκημα **ΚΑΙ** στη χώρα σύλληψης και στη χώρα που εξέδωσε το ένταλμα.
 - Σκοπός είναι να μην κωλυσιεργεί η απονομή της δικαιοσύνης.
 - ❖ Δεν υπάρχει κάποια ανάμειξη πολιτικών στοιχείων, σε αντίθεση με το διεθνές δίκαιο, όπου απαιτείται κάποια συναίνεση από την πολιτική ηγεσία ενός κράτους.
 - ❖ Τα Κ.Μ. εφόσον το συλλάβουν, δεν μπορούν να αρνηθούν την έκδοσή τους επειδή είναι δικός τους υπήκοος. Μπορεί μόνο να ζητήσει κάποιες εγγυήσεις (π.χ.1 εάν η ποινή είναι ισόβια ή στέρηση ελευθερία εφόρου ζωής, το πρόσωπο θα έχει το δικαίωμα μετά την πάροδο ενός χρονικού διαστήματος να ζητήσει επανεξέταση της ποινής, εάν υπάρχει αυτή η εγγύηση στο Κ.Μ. σύλληψης και όχι στο Κ.Μ. που ζητά την έκδοση/ π.χ.2 να εκτίσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή στο Κ.Μ. σύλληψης αν πρόκειται για ίδιο υπήκοο).
- Ισορροπία ανάμεσα στις εθνικές έννομες τάξεις και την ανάγκη ύπαρξης κοινών κανόνων.

- Κατ' εξαίρεση δυνατότητα άρνησης
 - ❖ Θεμελιώδεις αρχές του δικαίου (π.χ. ne bis in idem)
 - ❖ Αν είναι ανήλικος (κατά τις προβλέψεις του Κ.Μ. σύλληψης)
 - ❖ Αιτήσεις σε περίπτωση αμνηστίας.
 - ❖ κ.λπ.

ΔΕΕ C-399/11, Melloni⁶

- Κρίσιμες οι σκέψεις 1-26, 35-τέλος.
- Οι ιταλικές αρχές εκδίδουν ένταλμα σύλληψης το 1993.
- Ο κατηγορούμενος συλλαμβάνεται από τις ισπανικές αρχές το 1996 και αφήνεται ελεύθερος με εγγύηση.
- Αργότερα, το ισπανικό δικαστήριο δέχθηκε το ένταλμα σύλληψης της Ιταλίας ώστε να δικαστεί.
- Ο κατηγορούμενος διαφεύγει.
- Το Ε.Ε.Σ. ισχύει από το 2004.
- Τα ιταλικά δικαστήρια κλητεύουν τους δικηγόρους. Το 2003 καταδικάζεται ερήμην και απορρίπτεται τόσο η έφεση όσο και η αναίρεση (2004).
- Το 2004 ο Εισαγγελέας Εφετών εκδίδει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης για να εκτελεστεί η ποινή του.
- Το 2008 συλλαμβάνεται από τις ισπανικές αρχές, αλλά εναντιώνεται στην παράδοσή του στις ιταλικές αρχές.
- Επιχειρήματα κατηγορουμένου:
 - ❖ Μετά την πρωτοβάθμια απόφαση, άλλαξε δικηγόρους.
 - ❖ Το ιταλικό ποινικό δικονομικό δίκιο δεν προέβλεπε την δυνατότητα ενδίκων μέσων κατά ερήμην (αυτοπρόσωπη παράσταση κατηγορουμένου) αποφάσεων, όπως το ισπανικό.
 - ❖ Η εκτέλεση του Ε.Ε.Σ. θα έπρεπε να εγκριθεί μόνο κατόπιν εγγυήσεων από τις ιταλικές αρχές ότι θα μπορεί να ασκήσει ένδικα μέσα κατά της ερήμην αποφάσεως.
- Το Ανώτατο Ακυρωτικό της Ισπανίας εγκρίνει την παράδοσή του στις ιταλικές αρχές γιατί:
 - ❖ Δεν απεδείχθη ότι οι αρχικά διορισθέντες δικηγόροι έπαψαν να τον εκπροσωπούν μετά την πρωτόδικη απόφαση.
 - ❖ Ήταν ενήμερος για τη δίκη του και εκουσίως απουσίασε έχοντας διορίσει δύο δικηγόρους προς ιδία αντιπροσώπευση.
 - ❖ Άρα εξάντλησε όλα τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα της ιταλικής δικαιοσύνης, ώστε να μην υπάρχει έννομο συμφέρον προς το αίτημά του.

⁶ Ενοποιημένη σύνθεση σημειώσεων παράδοσης **ΚΑΙ** κειμένου αντίστοιχης παρουσίασης PowerPoint.

- Ο κατηγορούμενος:
 - ❖ Άσκησε προσφυγή για προστασία του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη κατά το ισπανικό Σύνταγμα.
 - ❖ Εθίγη το δικαίωμά του καθόσον γίνεται δεκτό ότι επιτρέπεται η έκδοση προσώπων σε χώρες που θεωρούν έγκυρες τις ερήμην καταδικαστικές αποφάσεις, στις περιπτώσεις σοβαρών ποινικών αδικημάτων, χωρίς να μπορεί να προσβάλει με ένδικα μέσα την απόφαση αυτή.
 - ❖ Στηρίχθηκε στη νομολογία του ισπανικού Συντ. Δικ. σύμφωνα με την οποία η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του κατηγορουμένου στην επ' ακροατηρίω διαδικασία είναι εγγενές στοιχείο του δικαιώματος για δίκαιη δίκη και δεν αντικαθίσταται από την παρουσία συνηγόρων.
- Η Ολομέλεια του Συντ. Δικ. της Ισπανίας έστειλε προδικαστικά ερωτήματα στο (Ευρωπαϊκό) Δικαστήριο δυνάμει του 267ΣΛΕΕ (σελ.256-272).
- Κρίσιμο το άρθρο 4απαρ.1 της Απόφασης-Πλαίσιο.
 - ❖ **Εξαίρεση:** δεν μπορεί να αρνηθεί την έκδοση του ερήμην καταδικασθέντος, εάν είχε λάβει γνώση για τα στοιχεία της δίκης και γνώριζε και την ημερομηνία και εκουσίως είναι ορίσει δικηγόρους προς αντιπροσώπευση.
 - ❖ Έτσι, οι ισπανικές αρχές ούτε χρειάζεται να ζητήσουν εγγύηση, ούτε μπορούν να αρνηθούν την έκδοση.
- Ως προς τα άρθρα 47&48ΧΘΔ (περί δίκαιης δίκης), το Δικαστήριο έλαβε υπόψη:
 - ❖ Τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των Κ.Μ.
 - ❖ Την παλαιότερη νομολογία του ως προς την ερμηνεία των δικαιωμάτων αυτών, και
 - ❖ Την αντίστοιχη νομολογία του Ε.Δ.Δ.Α.
- Κατέληξε ως προς το ζήτημα αυτό ότι το δικαίωμα αυτό υπόκειται σε περιορισμούς για σκοπούς γενικού συμφέροντος και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (όπως συμβαίνει εν προκειμένω με την Απ.-Πλ.).
- Στο πλαίσιο εφαρμογής του **53ΧΘΔ** (παροχή επιπέδου προστασίας σε εθνικό επίπεδο καλύτερου από αυτό της ενωσιακής έννομης τάξης), το Δικαστήριο απεφάνθη ότι το γεγονός πως ένα Κ.Μ. επικαλείται εθνικές διατάξεις (ακόμα και συνταγματικές), δε καμία περίπτωση δεν μπορούν να αντιστρέψουν την αρχή της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου (σελ. 42-45). Έτσι, μπορεί να εφαρμοστεί το 53ΧΘΔ, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή αυτή. Διαφορετικά, θα υπήρχε μεγάλος υπαρξιακός κίνδυνος. Αρκεί ακόμα, να μην έχει καλύψει πλήρως νομοθετικά κάποιον τομέα, άλλως θα εθίγετο και η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Η Απ.-Πλ. Καλύπτει πλήρως τον τομέα το εντάλματος σύλληψης, που έχει εκδοθεί από το Συμβούλιο ΚΑΙ από το Κοινοβούλιο.
- Πολύ σημαντική η **σκέψη 63**.

ΔΕΕ C-404/15 και C-659/15, Aranyosi και Caldaru

(Παπαδοπούλου, 26/05)

- Κρίσιμες οι σκέψεις 1-2, 28-63, 74-τέλος
- Εισαγωγή των ορίων της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στο χώρο της ποινικής δικαιοσύνης και του Ε.Ε.Σ.
- PPU: επείγουσα διαδικασία, καθώς πρόκειται για πρόσωπο υπό κράτηση.
 - ❖ Η «Caldaru» ήταν επείγουσα, η «Aranyosi» δεν ήταν, αλλά συνεκδικάστηκαν.
- Εστάλησαν προδικαστικά ερωτήματα:
 - ❖ Το δικαστήριο του Κ.Μ. σύλληψης ερώτησε τι πρέπει να γίνει εάν υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι στο Κ.Μ. που εξέδωσε το Ε.Ε.Σ. υπάρχουν παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων. Πρέπει ή δεν πρέπει, μπορεί ή δεν μπορεί να γίνει έκδοση; Πρέπει να γίνει αίτηση εγγυήσεων; Ειδικότερα αναφορικά με το άρ.1παρ.3 της Απ.-Πλ.
- Σκέψεις 74-79: Τα Κ.Μ. υποχρεούνται να δέχονται ότι και τα άλλα Κ.Μ. σέβονται τις ενωσιακές διατάξεις και τα θεμελιώδη δικαιώματα (άλλο το ζήτημα αν αυτό το τεκμήριο είναι μαχητό ή αμάχητο [μαχητό]) (σκέψη 78). Θέτει ωστόσο την παράμετρο ότι υπάρχουν και εξαιρετικές περιπτώσεις. Ωστόσο, δεν παύει να είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της Ε.Ε. (σκέψη 77).
- Σκέψη 80: μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση του Ε.Ε.Σ. σε εξαιρετικώς απειθαρχούμενες περιπτώσεις υποχρεωτικής μη εκτέλεσης (έχει γίνει λόγος ανωτέρω).
- Σκέψη 81: λόγος για διαρκή και σοβαρή παραβίαση των αρχών του 2ΣΕΕ και κατά την διαδικασία στο άρθρο 7ΣΕΕ.
- Σκέψη 82: «εξαιρετικές περιστάσεις»
- Σκέψη 83-87: ανάλυση 4ΧΘΔ για το απόλυτο δικαίωμα έναντι της απαγόρευσης εξευτελιστικής μεταχείρισης κατηγορουμένων + αναφορά νομολογίας κατά την Ε.Σ.Δ.Α.
- Σκέψη 88: ανάγκη ισορροπίας μεταξύ αμοιβαίας αναγνώρισης και εμπιστοσύνης εντός του ΧΑΕΔ, αλλά και η τήρηση του 4ΧΘΔ. Το Κ.Μ. πρέπει να διερευνήσει ποια είναι η πραγματική κατάσταση και εάν όντως υπάρχει σχετικός κίνδυνος. Δεν πρέπει, δηλαδή, το Ε.Ε.Σ. να εκτελεστεί εάν παραβιάζει το 4ΧΘΔ.
- Σκέψη 89-90: έλεγχος γενικού και ειδικού σταδίου. Ο εθνικός δικαστής πρέπει πρώτα να εκτιμήσει εάν υπάρχουν γενικές ή συστημικές πλημμέλειες ή που επηρεάζουν συγκεκριμένες ομάδες προσώπων ή ακόμα ορισμένα κέντρα κράτησης. Πρέπει να αναζητήσει συγκεκριμένα, αξιόπιστα και ενημερωμένα στοιχεία (π.χ. διεθνείς αποφάσεις, εκθέσεις από συγκεκριμένα διεθνή όργανα κ.λπ.).
- Σκέψη 91-93: εάν πράγματι υπάρξει μία τέτοια διαπίστωση πραγματικού κινδύνου, δεν μπορεί αυτόματα να αρνηθεί την έκδοση του κατηγορουμένου, γιατί δε σημαίνει ότι και στη συγκεκριμένη περίπτωση ο κατηγορούμενος θα υποστεί τις συνέπειες αυτές. Χρειάζεται εξειδίκευση.

- Σκέψη 94-97: εξειδίκευση του υποχρεωτικού ελέγχου από το Κ.Μ. σύλληψης εάν και ο ίδιος θα υποστεί τέτοια μεταχείριση λόγω των γενικότερων πλημμελειών. Η συνεργασία των Κ.Μ. είναι υποχρεωτική.
- Σκέψη 98-99: Εάν διαπιστωθεί ότι υπάρχει πρόβλημα, μπορεί να αναβληθεί η εκτέλεση, αλλά ΟΧΙ να ανασταλεί. Παράλληλα, θα πρέπει αν ενημερωθεί και η Eurojust (17παρ.7Απ.-Πλ.).
- Σκέψη 100-101: η αναβολή δεν μπορεί να κρατήσει επ' άπειρον. Θα πρέπει να γίνει σεβαστή η αρχή της αναλογικότητας. Τελικώς, μπορεί ο δικαστής του Κ.Μ. σύλληψης να θέσει τέρμα στην κράτηση, ώστε να μην μπορεί να εκτελεστεί το Ε.Ε.Σ., χωρίς ωστόσο να ανασταλεί.

ΔΕΕ C-216/18 PPU, LM

- Κρίσιμες οι σκέψεις 1-2, 14-25, 33-τέλος
- Συμπλήρωση της ως άνω απόφασης.
- PPU: επείγουσα διαδικασία.
- Σύλληψη στην Ιρλανδία και Ε.Ε.Σ. από Πολωνία.
- Ισχυρισμός κατηγορουμένου: κίνδυνος κατάφωρης παραβίασης του δικαιώματος δίκαιης δίκης.
 - ❖ Μεταρρυθμίσεις που είχαν γίνει στο δικαστικό σύστημα στην Πολωνία.
 - Η Πολωνία είχε αλλάξει εντελώς το δικαστικό της σύστημα:
 - Μείωσε αιφνιδίως και άμεσα το όριο σύνταξης των δικαστών από 70 σε 65 έτη (το 40% των Δικαστών του Ανώτατου Δικαστηρίου αναγκάστηκε να φύγει). Υπήρξε σύστημα παράτασης κατ' εξαίρεση σε ορισμένους κατόπιν αίτησης στον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος κατά πλήρη διακριτική ευχέρεια θα την έδινε – ζήτημα αμεροληψίας δικαστή.
 - Αλλαγή πειθαρχικού συστήματος στη δικαιοσύνη
 - κ.λπ.
 - ❖ Δημιουργία ανησυχίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Επιτροπή (ενεργοποίηση 7ΣΔΕΕ), επιτροπή Βενετίας κ.λπ.) για παρέμβαση της εκτελεστικής εξουσίας στη δικαστική.
- Το ιρλανδικό δικαστήριο θεώρησε ότι το δικαστικό σύστημα στην Πολωνία εμφάνιζε προβλήματα, απέστειλε προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο:
 - ❖ Όταν ο δικαστής του Κ.Μ. εκτέλεσης του Ε.Ε.Σ. (Σύλληψης του κατηγορουμένου) διαπιστώνει ότι υπάρχουν πειστικά στοιχεία ότι στο Κ.Μ έκδοσης του Ε.Ε.Σ. παραβιάζονται θεμελιώδη δικαιώματα επειδή το ίδιο το σύστημά του παρεκκλίνει από τις θεμελιώδεις αρχές του κράτους δικαίου, πρέπει να περάσει και στο εξειδικευμένο στάδιο ελέγχου που αφορά τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο, όπως ανέλυσε το Δικαστήριο στην **Υπόθεση**

Aranyosi; Εάν είναι τόσο προφανές ότι το σύστημα πάσχει, πρέπει να προχωρήσει κι άλλο την αξιολόγησή; Κι αν ναι, τι πρέπει να ζητήσει;

- Σκέψη 35: αναφορά στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης που διέπει όλο το ενωσιακό δίκαιο (2ΣΕΕ).
- Σκέψη 36: ύπαρξη εξαιρέσεων
- Σκέψη 37: ύπαρξη μαχητού τεκμηρίου ότι τα Κ.Μ. τηρούν και σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα.
- Σκέψη 41: πολύ περιορισμένες οι περιπτώσεις άρνησης εκτέλεσης του Ε.Ε.Σ.
- Σκέψη 43: σύνδεση με υπόθεση Aranyosi, για απόκλιση από το Ε.Ε.Σ. (άρθρο 1 παρ. 3 Απ.-Πλ. για σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα)
- Σκέψεις 44-45: απόλυτο το δικαίωμα για δίκαιη δίκη.
- Σκέψη 46-47: στην προκειμένη περίπτωση έγινε επίκληση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (47ΧΘΔ).
- Σκέψη 48-55: δικαίωμα κεφαλαιώδους σημασίας, αναφορά σε συναφείς υποθέσεις. Η ανεξαρτησία των δικαστών είναι θεμελιώδες στοιχείο του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και αντίστοιχα είναι θεμελιώδες στην ενωσιακή έννομη τάξη γιατί ο εθνικός δικαστής το εφαρμόζει. Ο ίδιος επίσης θα στείλει και τα προδικαστικά ερωτήματα.
- Σκέψη 56-57: η λειτουργία του Ε.Ε.Σ. βασίζεται κατά τη σκέψη ότι καλύπτεται από όλες εγγυήσεις της ανεξάρτητης δικαστικής αρχής.
- Σκέψη 58: τα ποινικά δικαστήρια πληρούν κατά μαχητό τεκμήριο τις απαραίτητες εγγυήσεις και προδιαγραφές, η σημαντικότερη εξ αυτών είναι η ανεξαρτησία τους.
- Σκέψη 59-60: η ύπαρξη συστημικών πλημμελειών, πρέπει το Κ.Μ. εκτέλεσης να εκτιμήσει αν πράγματι υπάρχει κίνδυνος.
- Σκέψη 61-64: αναφορά στο γενικό στάδιο ελέγχου του συστήματος.
- Σκέψη 65-67: αναφορά στην αμεροληψία και αντικειμενικότητα που πρέπει να έχουν οι δικαστές.
- Σκέψη 68: ΝΑΙ, πρέπει να ελέγξει και το ειδικό στάδιο ελέγχου. Δεν μπορεί να μην γίνει αυτό το στάδιο, στο πλαίσιο του υψηλού βαθμού εμπιστοσύνης.
- Σκέψη 69-70: το Δικαστήριο δεν παραγνωρίζει τη διαδικασία που έχει εκκινήσει εντωμεταξύ σε βάρος της Πολωνίας.
- Σκέψη 71: όσο το Συμβούλιο δεν έχει αποφανθεί από το πόρισμα της Επιτροπής, δεν μπορεί η δικαστική αρχή να αρνηθεί αυτόματα να εκτελέσει το Ε.Ε.Σ.
- Σκέψη 72-73: εάν είχε προβεί σε απόφαση το Συμβούλιο, τότε θα μπορούσε να μην προχωρούσε στο ειδικό στάδιο.
- Σκέψη 74: εντοπισμός σύνδεσμο ανάμεσα στο πόρισμα του γενικού ελέγχου που θα κάνει και αντίστοιχα του πορίσματος του
- Σκέψη 75: εάν προκύψει ο σύνδεσμος, τότε θα πρέπει να αποφασίσει να αναστείλει το Ε.Ε.Σ.
- Σκέψη 76-77: πληροφορίες έρευνας.
- Σκέψη 78: εάν υπάρχει σύνδεσμος, δεν εκτελεί το Ε.Ε.Σ.

➤ Συμπέρασμα:

- ❖ Το Ε.Ε.Σ. βασίζεται στην αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων ως απόρροια της αμοιβαίας εμπιστοσύνης των Κ.Μ. Χωρίς αυτή δεν μπορεί να υπάρξει Ε.Ε.
- ❖ Κανόνας είναι η υποχρέωση του Ε.Ε.Σ.
- ❖ Εξαιρετικές περιπτώσεις που δεν υποχρεούνται στην εκτέλεση.
- ❖ Για να τις εντοπίσει πρέπει να γίνει ένας διπλός έλεγχος (λόγω του υψηλού βαθμού εμπιστοσύνης που υπάρχει)
 - Γενικός Έλεγχος: το γενικό σύστημα πάσχει (ανάλογα με το δικαίωμα, θα υπάρχει και η αντίστοιχη συλλογιστική)
 - Ειδικός Έλεγχος: στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο συγκεκριμένος κατηγορούμενος θα υποστεί παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων του. ΔΕΝ μπορεί να παρακαμφθεί το στάδιο αυτό, παρά μόνο στο πλαίσιο που το Συμβούλιο έχει βγάλει απόφαση στο πλαίσιο του 7ΣΛΕΕ (παραβίαση άρθρων 19ΣΛΕΕ & 49ΣΛΕΕ)
- ❖ Κρίσιμος ο διάλογος δικαστών σε όλη τη διαδικασία ελέγχου.
- ❖ Πρέπει, λοιπόν, ο έλεγχος να εξαντληθεί.
- ❖ Τα όρια της εμπιστοσύνης, λοιπόν, είναι πολύ υψηλά και οι περιπτώσεις που δεν πρέπει να εκτελέσει το Ε.Ε.Σ. είναι πολύ περιορισμένες.